

Solceller og natur samtænkes

I Lemvig Kommune er to store solcelleparker etableret uden hegn - som det angiveligt første sted i Danmark. I den sidste og nyeste park er der etableret grønne korridorer, og et AI-drevet kamera kan dokumentere stigningen i biodiversiteten i det 90 hektar store område.

Lige siden de første solcelleparker begyndte at skyde op rundt om i landet, har Danmarks Jægerforbund været kritisk overfor den rutineprægede brug af hegn omkring disse store anlæg.

Kan det da ikke gøres anderledes?

Jo, det kan. Nu bevist i Lemvig Kommune. Her er et anlæg uden højt hegn taget i brug, og et andet er på vej. Foranlediget af, at kommunen ikke ønskede solcelleparker, hvor faunaen var forment adgang, som projektleder Michael Seidelin Haustorp fra Lemvig Kommune formulerer det.

- Vores udgangspunkt er, at vi ikke vil have højt hegn, både for vildtets skyld og fordi vi har unikke naturområder heroppe mod nordvest i Jylland. Vi kan acceptere glat tråd, hvis man ønsker at have får til afgræsse mellem solcellerne. Sådan et lavt hegn kan klobbærende vildt sagtens springe over, og harer og andet

kan kravle under, fastslår Michael Haustorp og supplerer med at oplyse, at også kommunens Grønne Råd er svært tilfredse med dette princip.

Hvorfor hegn?

Hvad er så årsagen til, at solcelleparker sådan generelt normalt har hegn omkring? Måske fordi ideen kommer fra Tyskland, hvor man sædvanligvis sætter hegn op, fordi forsikrings-selskaberne forlanger det. Og den tankegang er blot pr. automatik overført til Danmark.

Nogle gange skal man tage sig sammen til at udfordre vanetænkning.

Solcellepark Høvsøre

Med Michael Haustorp som guide skal Jægers udsendte besøge kommunens første to solcelleparker. Vi starter længst mod syd, ved Høvsøre, lige klos op af testcentret med de himmelhøje vindmøller som baggrund mod vest.

Solcellepark Høvsøre, der blev igangsat den 1. december 2022, er ejet af selskabet Jysk Energi, som er 100 % lokalejet. Vi bliver vist rundt af VE-projektleder Andreas Rasmussen i den ca. 70 hektar store solcelleparken. Her går cirka 1.000 får og afgræsser mellem solcellerne.

Andreas Rasmussen oplyser, at han ser masser af harer og også råvildt, ofte tre til fem ad gangen.

Solparken Vejling

Dernæst kører vi til Ramme, hvor Solparken Vejling på 90 hektar er under opførelse. Her er slet intet hegn. Og ovenikøbet er der lavet grønne korridorer ind gennem parken, fordi ejerne - Skovgaard Energy - har den store ambition at lave parken til helle, en slags oase for både flora og især fauna, fortæller chefen for projektet, Uffe Christensen.

- Mange medarbejdere i Skovgaard Energy er selv jægere og friluftsmennesker, og selvom vi naturligvis ikke kommer til at jage inde i parken, så har vi også alle et stort hjerte for naturen. Vi ser muligheden for at vende begreberne lidt på hovedet, og i stedet for at sådan en infrastruktur-ting bliver en belastning for miljøet, så kan den i stedet medvirke til berigelse. Området her var før intensivt drevet landbrug, og fremover vil der naturligvis ikke blive tilført hverken gødning, pesticider eller andet til stedet. De "grønne pletter", som var her, har vi bibeholdt, og det ▶

Projektchef Uffe Christensen og hovedparten af de andre ansatte i Skovgaard Energy er jægere og er derfor glade for at være med til at give naturen et løft i den måde, Solparken Vejling er udformet på, uden hegn og med grønne korridorer.

samme med de vandhuller, som ligger i dødishuller. Vi har i efteråret 2023 som et forsøg fået opsat et kamera, styret af kunstig intelligens, der fotograferer insektlivet og "scanner" det enkelte insekt, således at vi kan følge udviklingen i både antallet af insekter og de nye arter, der måtte komme til.

Sikring og forsikring

Selvom hegn altså er udeladt, så kræver så stort og dyrt et anlæg naturligvis overvågning. Det sker ved hjælp af højt avancerede kameraer, sat på seks master, som kan overvåge samtlige 90 hektar. Ved den eneste adgangsvej er der nummerpladescanner og tilhørende bomanlæg. Døgnet rundt er AI-kameraerne aktiveret og styres af kunstig intelligens, der reagerer på alle bevægelser og scanner den

eller de indtrængende. Harer, ræve, rådyr og andet bliver "frasorteret", men er der uautoriseret menneskelig færdsel i området, slår systemet alarm.

Uønsket plante- og trævækst

Hvordan i alverden kan man – uden får – sørge for at holde arealerne mellem de lange linjer af solcellepaneler fri for gevækster? Her er planen at sikre det ved hjælp af robotklippere, men ikke som vi alle efterhånden kender dem. Nej, disse robotklippere skal konstrueres til at klippe i en højde på 20-30 centimeter, fordi Skovgaard Energy ønsker en rig biodiversitet også i flora. Først når væksterne begynder at skygge for solcellerne, der er opsat tæt ved jorden, skal robotklipperne i aktion.

DN begejstret

Den lokale afdeling af DN har været med på sidelinjen i projektet fra starten af og er ifølge Uffe Christensen begejstret for det potentiale for naturbevarelse og -forbedring, der ligger i tankegangen bag.

Efter etableringen fortsætter samarbejdet med DN lokalforeningen, da der er lavet en langsigtet naturdriftsplan for området, som løbende bliver genbesøgt og tilpasset mulighederne og ny viden.

Skovgaard Energy har endnu større planer for fremtiden; et langt større anlæg er projekteret længere mod syd i kommunen. Nees Hede Klimapark kommer til at bestå af 264 hektar solceller og 113 hektar skov. Byggestart er planlagt til 2024.

Naturligvis også helt uden hegn. ♦

Dødishullerne med tilhørende søer er bevaret. Over tid vil vandkvaliteten hæves markant, da der i sagens natur ikke længere drives intensivt landbrug på arealet. Et AI-styret kamera følger udviklingen i biodiversiteten i insektlivet.

I den 90 hektar store Solparken Vejling er hegnest erstatet af højt udviklede kameraer, styret af kunstig intelligens, som overvåger arealet døgnet og året rundt. Dette kamera på denne mast står ved eneste adgangsvej og har også en nummerpladescanner.

I den ca. 70 hektar store Solcellepark Høvsøre går ca. 1.000 får og afgræsser mellem solcellerne, der er omkranset af lave, glatte eltråde, som vildtet nemt passerer. Projektleder Andreas Rasmussen ser masser af harer og nogle gange tre eller fem rådyr ad gangen.

Fremtidens solcelleanlæg

Danmarks Jægerforbunds anbefalinger til solcelleanlæg:

- Større solcelleanlæg bør etableres uden "tætte" hegn omkring anlægget.
- Større solcelleanlæg bør etableres på landbrugsarealer, og ikke i umiddelbar nærhed af kysten eller større søer. Anlæggene bør heller ikke etableres i eller i umiddelbar nærhed af nuværende eller fremtidige vådområder.
- Større solcelleanlæg anlæg bør etableres med faunapassager, helst langs naturlige ledelinjer, som eksempelvis åer og eksisterende levende hegn. Disse bør have en bredde på minimum 20 meter, og har til formål at sikre vildtets frie bevægelighed i landskabet (gerne bredere, hvis det særligt er målrettet då- eller kronvildt).
- Der bør yderligere etableres nye faunapassager i anlæg med mere end 50 hektar sammenhængende areal. Disse bør tilplantes med bukser og mindre træer, og have en bredde på minimum 20 meter, og har til formål at sikre vildtets frie bevægelighed i landskabet (gerne bredere, hvis det særligt er målrettet då- eller kronvildt).
- Eksisterende levende hegn og småbiotoper bør bevares i videst muligt omfang.
- Ved etablering af nye beplantninger bør der være fokus på hjemmehørende arter, som i videste muligt omfang er bi- og insektvenlige.

Anbefalinger til drift

- Ingen brug af sprøjtemidler på arealerne.
- Hegn anvendt ifm. græssende dyr bør være 2-3 strømførende tråde med en max højde på 90 cm.
- Anvendes græssende dyr ikke, bør sporene mellem anlæggene slås med ca. 3 ugers intervaller, og 5% af arealer bør tilsås med bi- og insektvenlige blomster og urter.
- Der bør oprettes frivillige fredningszoner i og omkring faunapassager.